

STORTINGET

Innst. 458 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget fra
finanskomiteen

Dokument 8:256 S (2025–2026)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingrid Liland, Oda Indgaard og Frøya Skjold Sjursæther om å dele ut statens inntekter fra klimaavgifter til befolkningen

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet ble følgende forslag fremmet 26. mars 2026:

- «1. Stortinget ber regjeringen, så snart som mulig, fremme forslag om å innføre en klimabelønningsordning der statens inntekter fra CO₂-avgiften på bensin og autodiesel utbetales til alle innbyggere, inkludert barn, med høyere beløp for personer bostatt i områder som i dag har redusert arbeidsgiveravgift.
2. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan klimabelønningsordningen kan utvides til å omfatte andre CO₂-avgifter enn CO₂-avgiftene på bensin og autodiesel, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte. For CO₂-avgifter som i hovedsak kreves inn fra næringslivet, kan klimabelønningsordningen innrettes mot bedrifter i form av omstillingsfond.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Finansminister Jens Stoltenberg har besvart komiteens anmodning om uttalelse i saken med brev av 27. april 2026, som er vedlagt denne innstillingen.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Frode Jacobsen, lederen Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Even A. Røed og Maria Aasen-Svensrud, fra Fremskrittspartiet, Hilde Grande, Martin Virkesdal Jonsterhaug, Hans Andreas Limi og Tom Staahle, fra Høyre, Henrik Asheim og Nikolai Astrup, fra Sosialistisk Venstreparti, Marthe Hammer, fra Senterpartiet, Bjørn Arild Gram, fra Rødt, Mimir Kristjánsson, fra Miljøpartiet De Grønne, Ingrid Liland, fra Kristelig Folkeparti, Jørgen H. Kristiansen, og fra Venstre, Abid Raja, viser til svarbrev fra finansminister Jens Stoltenberg av 27. april 2026. Her fremkommer det at det ikke eksisterer en løsning for kontantutbetalinger til alle innbyggere i dag, og det vil kreve betydelig utredning å etablere en slik ordning. Videre vektlegges det at egenskapene ved direkteutbetalinger i stor grad sammenfaller med skatte- og avgiftslettelser. Siden mange skatter og avgifter har uheldige vridningseffekter i økonomien, vil det som hovedregel være gunstigere å

redusere vridende skatter fremfor å betale ut kontanter direkte. Fordelingsmessige og geografiske hensyn er dessuten sterkt vektlagt i dagens skatte- og avgiftssystem.

Komiteen viser for øvrig til at dette representantforslaget behandles parallelt med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett, hvor partiene gjør sine helhetlige prioriteringer og synliggjør inndekning for sine forslag.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til den kanadiske klimabelønningen, Canada Carbon Rebate, hvor klimabelønningsordninger har vært testet ut i stor skala med det formål å hjelpe husholdninger økonomisk samtidig som det ble innført klimaavgifter. De kanadiske ordningene inkluderte ekstra belønning for folk bosatt i distriktet. Statistikk fra de kanadiske myndighetene viser at 80 pst. av familier fikk mer tilbake i klimabelønning enn de betalte i avgifter på forurensning.

Disse medlemmer viser til tall fra Menon Economics' rapport fra 2022, Klimagassutslipp fordelt på befolkningssegmenter, som viser at den rikeste promillen av befolkningen står for 22 ganger så store klimagassutslipp som den halvdelen av befolkningen med lavest inntekt. Basert på dette mener disse medlemmer at flate grunnutbetalinger kombinert med avgift på forbruk er en grunnleggende omfordelende og effektiv måte å redusere klimagassutslipp på.

Disse medlemmer viser til at god omfordeling er avgjørende for legitimiteten til kraftfulle klimatiltak i befolkningen over tid. Disse medlemmer mener at en norsk klimabelønning vil kunne bidra til aksept for klimaavgifter ved å ta ned byrden for dem med lavest inntekt. Prising av forurensning er helt nødvendig for å nå Norges klimamål, og disse medlemmer mener at en klimabelønningsordning i Norge støtter opp under dette.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, så snart som mulig, fremme forslag om å innføre en klimabelønningsordning der statens inntekter fra CO₂-avgiften på bensin og autodiesel utbetales til alle innbyggere, inkludert barn, med høyere beløp for personer bosatt i områder som i dag har redusert arbeidsgiveravgift.»

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan klimabelønningsordningen kan utvides til å omfatte andre CO₂-avgifter enn CO₂-avgiftene på bensin og autodiesel, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte. For CO₂-avgifter som i hovedsak kreves inn fra næringslivet, kan klimabelønningsordningen innrettes mot bedrifter i form av omstillingsfond.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen, så snart som mulig, fremme forslag om å innføre en klimabelønningsordning der statens inntekter fra CO₂-avgiften på bensin og autodiesel utbetales til alle innbyggere, inkludert barn, med høyere beløp for personer bosatt i områder som i dag har redusert arbeidsgiveravgift.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan klimabelønningsordningen kan utvides til å omfatte andre CO₂-avgifter enn CO₂-avgiftene på bensin og autodiesel, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte. For CO₂-avgifter som i hovedsak kreves inn fra næringslivet, kan klimabelønningsordningen innrettes mot bedrifter i form av omstillingsfond.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:256 S (2025–2026) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingrid Liland, Oda Indgaard og Frøya Skjold Sjørøther om å dele ut statens inntekter fra klimaavgifter til befolkningen – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 12. juni 2026

Tuva Moflag

leder og ordfører

Statsråden

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref
2026/5456

Vår ref
26/2104-

Dato
27. april 2026

Dokument 8:256 S (2025-2026) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingrid Liland, Oda Indgaard og Frøya Skjold Sjursæther om å dele ut statens inntekter fra klimaavgifter til befolkningen

Jeg viser til forslag fra stortingsrepresentantene Ingrid Liland, Oda Indgaard og Frøya Skjold Sjursæther (alle fra Miljøpartiet De Grønne) oversendt meg til uttalelse 9. april 2026.

Representantene fremmer følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen, så snart som mulig, fremme forslag om å innføre en klimabelønningsordning der statens inntekter fra CO₂-avgiften på bensin og autodiesel utbetales til alle innbyggere, inkludert barn, med høyere beløp for personer bosatt i områder som i dag har redusert arbeidsgiveravgift.
2. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan klimabelønningsordningen kan utvides til å omfatte andre CO₂-avgifter enn CO₂-avgiftene på bensin og autodiesel, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte. For CO₂-avgifter som i hovedsak kreves inn fra næringslivet, kan klimabelønningsordningen innrettes mot bedrifter i form av omstillingsfond.

Klimaavgiftene er et hovedvirkemiddel i regjeringens klimapolitikk og gir forbrukere og virksomheter økonomisk insentiv til å endre atferd i en mer klimavennlig retning. Inntektene fra klimaavgifter bidrar til å finansiere offentlige utgifter og å holde andre skatter og avgifter på et moderat nivå. Under denne regjeringen har klima-, miljø- og bilavgiftene blitt økt, mens inntektsskatten har blitt redusert. I nasjonalbudsjettet for 2026 skrev regjeringen at den tar sikte på å tilbakeføre fremtidige merinntekter fra økte klimaavgifter til skatteyterne gjennom brede lettelser i skatter og avgifter, i tråd med regjeringens skatteløfte.

Direkte utbetalinger har flere positive sider, og deler mange av de samme egenskapene som skattelettelser. Til forskjell fra skattelettelser vil kontantutbetalinger kunne treffe personer som ikke er i skatteposisjon og vil kunne oppleves som mer «synlige». Likevel reiser representantenes forslag flere prinsipielle og praktiske problemstillinger.

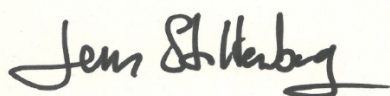
Det eksisterer ikke i dag en løsning for kontantutbetalinger til alle innbyggere inkludert barn, og det vil kreve betydelig utredning å etablere en slik ordning. Ettersom egenskapene ved direkteutbetalinger i stor grad sammenfaller med skatte- og avgiftslettelser, er det heller ikke åpenbart at fordelene ved å etablere en egen ordning for utbetalinger er tilstrekkelig store. Siden mange skatter og avgifter har uheldige vridningseffekter i økonomien, vil det som hovedregel være gunstigere å redusere vridende skatter fremfor å betale ut kontanter direkte. Fordelingsmessige og geografiske hensyn er dessuten sterkt vektlagt i dagens skatte- og avgiftssystem.

En ordning med å utbetale inntektene fra klimaavgiftene til husholdninger vil også ha store økonomiske konsekvenser for staten. Klimaavgiftene utgjør en betydelig inntektskilde for staten. Dersom provenyet skal utbetales direkte til husholdningene, må andre skatter og avgifter økes tilsvarende. Alternativt må statsbudsjettets utgifter reduseres eller uttaket fra SPU økes. Øremerking av inntekter fra klimaavgifter til kontantutbetalinger hindrer dessuten effektiv prioritering av ulike tiltak på budsjettets utgiftsside.

Prising av utslipp er et hovedvirkemiddel for å gi virksomheter insentiver til omstilling gjennom å redusere utslipp. Argumentene for å kompensere bedriftseiere for klimaavgifter er imidlertid langt svakere enn for husholdninger. Mens husholdninger må bære økte utgifter til avgifter selv, har bedrifter anledning til å velte økte kostnader fra avgifter helt, eller delvis, over i utsalgsprisene sine. Støtteordninger kan dessuten bidra til å opprettholde samfunnsøkonomisk ulønnsomme bedrifter, noe som står i kontrast til målet om omstilling. Dersom Stortinget ønsker å øke omfanget av næringsstøtte eller offentlig støtte til klimatiltak, vil det være mer hensiktsmessig å øke bevilgningene eller rammene til allerede eksisterende aktører som Enova, Innovasjon Norge, Eksfin mv. fremfor å opprette et nytt omstillingsfond.

I tråd med anmodningsvedtak nr. 600 (2026–2027) vil regjeringen i revidert nasjonalbudsjett gi en omtale av tiltak som kan avhjelpe situasjonen med høye levekostnader for befolkningen, herunder en vurdering av engangsutbetalinger. Se også omtale som vurderer tidligere anmodningsvedtak for omfordelende kompensasjon for økte miljøavgifter i kapittel 16 i Prop. 1 LS (2023–2024) Skatter og avgifter 2024.

Med hilsen

Jens Stoltenberg